

Antiquos illos Canones aduersus Prelatos non residentes Tridentina Synodus innovat, sicc. 6. cap. 1. De Reformatione, Ipsosque monet, Ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spir. Sanctus posuit eis regere Ecclesiastum Dei, quam acquisitum sanguine suo, vigenter fecit Apostolus praecepit, in omnibus laborebus, & ministeriis suis implorans: Implore autem illud se nequam posse sciam, si gregi sibi commissis mercenariorum more defuerint, argu oviuam suorum quoniam sanguis de eorum est manibus a supremo iudice requiriendus, cuiusque minima incombant: Cum certissimum sit, non admitti Episcopis excusationem, si lupi oves comedunt, & Pastor nescit. Statim infupit ut qui fex menibus continuis extra suam Diocesum morando abierint, pecunia privacionis quartae partis fructum ipso Jure incurvant: Si per alios sex menses in huncmodi absentiâ perseveraverint, aliena quartana pars fructum amittant. Crescere vero contumacia. Metropolitanus Suffraganeus absentes, Metropolitanum absentem Suffraganeus Episcopus antiquior, sub pauci interdicti ingressus Ecclesia eo ipso incurruenda. Infra tres monitos Romani Pontifici denunciante teneantur: Quia in ipso absente, prout cuique major, aut minor contumaciam invenient, fuit Suprema Sedi Auctoritate animadversus, & Eccl. ipsiis de Pastoriis utilitibus providere poterit, & ceteris ipsiis de Pastoriis utilitibus providere poterit, & ceteris obvientibus, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Ecclesiasticis regime, & ecclesiasticis augmента, locorum & personarum qualitate penata, expediens videtur, opportunitas Juris remedium refredare cogantur: Nullique Prærogativa, seu laudula perpetua non residenda, aut de fructibus in absencia percipiendi suffragantur. Indulgentias vero, & dispensationes buss temporalium, ex veris, & rationabilibus causis tantum concessas, & coram Ordinario legitime probandas, in suo labore permanentur: Quibus casibus nobilioribus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte a Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem vicariorum Vicarios, & congregas portionis fructuum assignationem, Curia Animarum nullatenus negligatur: Neminis quod hoc Prærogative, sed Exemptione quicunque suffragante.

Et sicc. 23. cap. 1. De Reformatione: Cum (inquit) ne legimus Christiana Caritas, urgens necessitas, debita obediencia, absente, ad euidem Ecclesiam, vel Republica utilitas aliquae non nunquam absente postulant, & exigantur deinceps eadem Sacrofanta Synodus, has legitime absenta causas a Beatoissimo Romano Pontifice, aut a Metropolitanu, vel eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitanus absentem probare debet, inserviri esse approbadas, nisi cum absenta incident proper aliquod Manus, & Republica Officium Episcopatum adiungit, eius quoniam causa sunt notoria, & interdum repentina, in eis quidam significativa Metropolitanu necesse erit. Ademdem tamen cum Concilio Provinciali spectabit judicare de licentia a se vel a Suffraganeis datis, & videre ne quis ex eis abutatur, ut panis canonicus errantibus panius. Quoniam autem qui aliquippe pertantibus abutitur, ex veteri Canonon sententian non videntur absentes, qui faciat reverentur, Sacrofanda Synodus vult illud absenta curiarum singulis annis, sive continuam, sive interrumptam, extra praedictas causas, nullo pacto debet duros, aut ad summum tres menses excedere, & habentur rationem, ut ex ea causa facias, & aliisque nolli gregis instrumento. Quod ad ita sit, absendentium conscientia relinquunt, nam sperat religiosam, & timoratatem, cum Deocordia patente, cujusopus non frauduleret agnosco periculum tenentur. Eadem in istum admodum, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesime, Nativitatem, Refurrectionis Domini, Pentecostem, & Corporis Christi diebus, quibus resipi maxime, & in Domino gaudenti Pastoris presentia etiam debent, ipsa ad Ecclesiam sua Cathedralem vel patre, nisi Episcopatu Manu in sua Diocesi eos alio veantur. Nulla causa absenta sive legitime sunt, & canonica, nisi ad supradictas revocentur. Unde Concil. Rothomagensis anno 1581. ita statuit: Plurisperne resipiant, præceptum legitigia, aut suscitante ipsius Devotione, ne leviantur sua Beneficia pacifico possidente. Verum quicquid Beneficia, aut eius fructibus gaudet, aut resident, aut fructus non percipit, quos suos sive Residentia facere non potest, & alii Decreti panis subiacet. Alii causantur Nobilitum, aut Paracianorum exercitionem, & oppressionem. Sed similiter ipsa destruuntur, aut saltem major portio non deparet, Residentia summonerunt, aut de fructuus restituione obligat. Obtemperamus autem in Domino Nobilitatem, argue alios quicunque, ut residentem Parochum, sicut oves Pastorum, amen, & sequuntur, argue ut filii patrem honorent: Unde cum gaudio, & non genere gregem pacat. Quisquid vero proprio Parochio injuria fecerit, & ad Residentiam impederit, sit ille maledicitus sicut Cham, & ipso factio Anathema. Sit suspensus quoque a Diocesi ipsofacto, qui sciens & volens illi Communione, aut aliud Sacramentum, nisi in mortis articulo, subministraverit. Obtemperamus Iudei facultates sub diuini Judicis intermissione, ut in favorem Residentie contra oppresores Curatorum severius insurgant. Idem statuit Synodus Aquensis, & Tolosana. Manthonem, & servitum in curia Romana Canonicum absen-

abentie rationem non esse, declarat Syodus Ebriocensis ex R. Sponis Romanorum Pontificum. Olim maxime inquit, in nostra Diocesi Ebriocensi si dux, multumque quaestum, & litigatum, quo nam Episcopus pro dispensatis aerescientia judecavopset, ita ut non semel fuerit necessarium a nostris Ansecoribus ea de re Apostolicam. Sedem Romanam consuli, qua per felicis recordationis Papam Urbanum, & Gregorium XI respondit, Solos illa Residenzia extimendas esse, qui ipso facta universalis Ecclesia in Curia Romana servirent .... Nostra etate post Concil. Trid. non quidem Sacraissimum Romanum Pontificis, Pio IV. V. & Gregorio XIII. placiti illis excepti, sed Episcopos etiam Cardinales, & Curates, vel ad Residentiam de Curia, & Ecclesia Romana expulerunt, vel coegerunt Beneficiis edere, ac gravissimas ipsas non residentibus consuetudines, non obstante quicunque Ebriociego, vel conseruantes. Quia omnia ad nostrum confitentiam exonerandam singulis nostris Diocesis Curatis in presenti Synodo significanda ducimus, ne quarant excautiones in peccatis, aut existimant in nostra, vel alterius potestate situm esse, illos si ratio absente, legitima sit.

Conc. Mediolanense, 5. p. 3. cit. De residentia, solas cauas a Tridentina Synodo designatas a Residentia excusat, & ceteras seu non legitimas excludit, ac rejicit: Personalis, inquit, Residentia munus, ut revera per eos praefecti, qui illius generis Beneficia Ecclesiastica obtinent, omnem rationem cap. Jura, Tridentinusque Sanctisibus prescriptum Episcopos inent.

Negotio autem exclusus Episcopum a Residentia, vel que negotia proprium ipsius Ecclesiastica spectat, vel alia Ecclesiastica, vel Episcopos excusat a Residentia? Secundum, qui negotia immixtum, & obstante Residentia, vel Autem Regiam, aut alio proficiunt potest Episcopum, dummodo id per alias perficeret non possit. Id confirmas cap. Ex parte, Ext. De Clericis non residentibus, cuius hac sunt verbis: Propositura sua Jura fideliter proteguntur, cum per hanc censeri debantur residentes. Quidam enim ad Ecclesia abiit, adebat tamen negotiis Ecclesiastica. Secundo, interdum abesse potest Episcopus ab Ecclesia sua ob aliarum Ecclesiastica necessitatem, aut utilitatem, ita jubente curitate, qui summis omnibus unum corpus in Christo, singulis autem alterius membris. Ad negotium igitur fidei, vel pacis procurandum, ad alienam Ecclesiastica divertere, in eaque per aliquod tempus morari Episcopus potest, & pacis etiam inter Principes Christianos componeendas causa Legationem ostendit. Sed quod promisit ad Principium temporalia negotia gerenda ab Ecclesia suis Episcopi dicitur, absumit illi Caietanus art, qui Nam militari Dei implicatus est negotio sacralibus. Excipiendo tamen fuit Regis, & Republica negotia, qui in Comitiis Regni, & Provinciarum tractatur, in quibus suffragi. Iustitiae: ipsorum in teretis, et ex Ecclesiastica, aut Republica bono. Ob negotium universali Ecclesiastica multo aquibus a suis ad tempus absumunt Pastores, si negotium illud necessarium exigat Episcopum, ut profectio ad Concil. Generale, vel ad Synodus Provincialem: At si negotium non exigat necessarium Episcopum, non excusat a Residentia. Nec est quod dicatur, Residentes in Ecclesia communis, qualis est Romana, condonare esse ubique residere: Etiam enim id forte verum fit fictione juris politici, non tamen verum est quod Deum (inquit Caietanus.)

Condito perfexa Residentia, vel ad Residentia, una Episcopum, secundum eundem Caietanum: videlicet cum perfectoria talis est, ut melius, aut aequo bene regat Ecclesiastica absum, ac aliis facultatis ad alium pertinet. Hac ratione Cardinales Episcopi per Diocesum. Ubi finitimarum, a minione in illis Ecclesiastica excusat. Porro cum aliqua circa huiusmodi causas dubitatio habeat, sed Romani Pontifices pertinent, Auctoritate sua declare, num Episcopus a Residentia in illo causa excusat. Hoc sensu a Residentia dicitur dispensare.

R. E. G. U. L. A. XXXVII.

Episcopo, qui longo annorum tractu in Ecclesia sua assidue maneat, & nequidem ipsa vacante, quam ex causa sua concilium per tres mensis quotannis permitit, & unquam usus est, concedi non potest licentia non residenti ad aliquod tempus, nisi aliquo ex causa a Concilio Trid. approbat ad id meatus.

Ita respondit Sacra Congregatio Concilii Interpres, die 17. Julii 1652, referente Fagnano in cap. Qualiter, De Clericis non Residentibus.

R. E. G. U. L. A. XXXVIII.

Episcopo jangere non potest tempore absentiæ anni cum absentiæ timbre sequitur anni; adoutliet abesse valeat a sua Ecclesia mensibus Octobri, Novembri, & Decembri anni currenti, & precegare absentiæ mensibus Januario, Februario, & Marzio anni proximi.

Ita respondit Sacra Congregatio Concilii Trid. Interpres, qui refert Fagnano laco mox circato y his rationibus frater: Primo quod ejusmodi semel absenzia tempus Dominic. Adventus, & Quadragesima complectatur, quo ne a sua quidem Cathedræ, neudam a Diocesi, Episcopo abesse licet, ut ex Concilio Trid. sicc. 23. cap. 1. D. Reformatione, colligatur. Secundo, quia non aliquantur tantum abesse, sed etiam diu nocturniores anno sint inimicitie,

